

JAVÍTÁSI ÚTMUTATÓ

9. évfolyam

A feladatok legkisebb, önállóan értékelhető részeit, az itemeket a magyar ABC kisbetűivel jelöltük. Az itemek már nem bonthatók fel részteljesítményekre, ezért azok már csak kétféleképpen minősíthetők: a tanuló megoldotta vagyis az item megoldása jó, illetve a tanuló nem oldotta meg, vagyis az item megoldása nem jó. Az első esetben az item betűjelét kell bekarikázni. Ha a tanuló megoldása nem egyezik meg teljesen a javítókulcsban (ez főként az esszéire vonatkozik) megadott válaszokkal, az eddig bevált gyakorlat szerint a szakirodalommal igazolható jó válasz is pontot ér.

1. a) H
b) I
c) I
d) I
e) H
f) I
g) H
h) H
i) I
j) H
k) I
l) H

12 pont

2. a) Olümpiában
b) római polgárjog
c) dictator
d) szabad vallásgyakorlatát
e) visszacsapó / reflex(ij)

5 pont

- 3.A a) Tiberius
b) Theodosius
c) Odoaker

- 3.B d-e) Pál: (kb.10-67) apostol (1), a keresztény vallás terjesztője (1), Damaszkusz felé tartva egy látomás hatására keresztényüldözőből keresztény hitre tért (páli fordulat) (1), Leveleiben a hitélet elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozott (1). Tanításai lehetővé tették a kereszténység felvételét és gyakorlását a gazdagok és a nem zsidók számára is (1)

Bármely helyes válasz egy megoldott feladatelemet jelent. Maximum 2 pont adható.

- f-g) Szent Ágoston: Augustinus, Aurelius Augustinus (354 - 430.) hippói püspök, egyházatya, filozófus. (1)Viszonylag későn, hosszú vívódás után, harminckét éves korában keresztelkedett meg és tért vissza szülőföldjére (1), ahol először pappá majd 395-ben püspökké szentelték(1). (Anyja Szent Mónika volt.)

(Filozófiai megközelítés esetén is adható pont. Elvárható tartalmak: Szent Ágoston a kereszténység egyik legbefolyásosabb filozófusa, szinte az egész középkor ideológiája belőle táplálkozott. Áttelepítette a keresztény filozófiába mindazt, amit fontosnak érzett a neoplatonikusoktól, Cicerótól, Platónról, a sztoikus filozófiától is. Gondolkodói hagyatékának számos eleme máig él a keresztény teológiában és bölcseletben: ilyen platonizmusa, a kegyelemről szóló tanítása, a predestináció tana. Katolikus és protestáns irányzatok sora hivatkozott műveire, amelyeket a 17. századtól gondos kezek gyűjtöttek egybe és adtak közre egyre alaposabb és teljesebb nyomtatott kiadásokban.)

Bármely helyes válasz egy megoldott feladatelemet jelent. Maximum 2 pont adható.

- h-i) Septimius Severus: Pannonia helytartójaként került ki a polgárháborúból győztesen, és lett császár(1) A hadsereg megerősítéséhez szükséges pénzt az adók növelésével teremtetette meg(1).

Bármely helyes válasz egy megoldott feladatelemet jelent. Maximum 3 pont adható.

összesen 10 pont

4. a) Korán
b) Mohamedben való hit
c) ötszöri ima
d) szegényeknek
e) napnyugtáig tilos enni és inni
f) zarándokoljon el a szent városba, Mekkába

6 pont

5. a) dáciai háborút (háborúkat)
b) a hagyományos gyalogos felszereléssel rendelkezettek a segédcsoportok katonái is: téglalap alakú pajzsokkal, rövid kardokkal (két fegyver megnevezése esetén megoldott az item)
c) ballista / hajítógép
3 pont
6. a) az etruszk kultúrához tartoznak / római uralkodók hatalmi jelvényei
b) Athénban / az Akropoliszon található épületek
c) a nomád kultúrából kerültek Európába / az avarok és a magyarok közvetítésével ismerték meg az európaiak
3 pont
7. a-c) A honfoglalás után főként az alábbi három irányba támadtak eleink:
1. Német-Római Császárság területére (bajor, thüringiai, szász, lotharingiai, svájci települések)
2. Itália felé (Róma, Nápoly, Genova, észak-itáliai városok, de dél-francia, spanyol területek felé is)
3. Bizánc felé
d) 933- Merseburg
A helyes időpont és a helyszín megadása esetén megoldott az item.
e) A német császárok megteremtették a politikai stabilitást (1), nehézfegyverzetű zsoldos hadsereggel, zárt hadrendben vonultak a kalandozók ellen (1).
Bármely helyes válasz egy megoldott feladatelemet jelent. Maximum 1 pont adható.
f) I. Nagy Ottó 955-ben mért vereséget a magyarokra az Augsburg melletti Lech mezején.
6 pont
8. a) román stílus
b) vaskos falak
c) lőrészerű ablakok
d) kicsiny, tömzsi tornyok (elfogadható jó válaszok még: az ablakok félköríves záródásúak, ikerablakok vagy rózsablakok (sugárirányú köküllokkal osztott). / A nehéz tetőszerkezetet erős dongaboltozat tartotta. / A normann építésszek bordás keresztboltozattal könnyítettek a tetőzetten, a háromszögű boltozatrészeket könnyebb anyaggal töltötték ki. / A városokat lőrésekkel ellátott várak, földsáncok védik.)
Bármely helyes válasz egy megoldott feladatelemet jelent. Maximum 1 pont adható.
e) Hildesheim: Szent Mihály templom / Speyer: székesegyház / Worms: székesegyház / Wartburg vára (Németország) / Tournus: Saint-Philibert bencés apátsági templom, Franciaország / Cluny: harmadik bencés apátsági templom / Vézelay: Sainte-Madeleine templom/ Santiago de Compostela székesegyház (Spanyolország) / Milano: San Ambrogio templom /Pisa: Campanile/ Pisa: Battistero /Firenze: Battistero (Itália- Olaszország) stb.
Bármely helyes válasz egy megoldott feladatelemet jelent. Maximum 1 pont adható.
5 pont
9. a) Tarsolylemez / bezdédi tarsolylemez / A tarsoly díszes fedőlapja
b-c) A tarsoly szőttés textilből, nemezből, de legtöbbször bőrből készült vagy a tarsolylemez borítása bronz, ezüst ötvösmunka
d-e) A tarsolyban általában a kovát, taplót és a csiholóacélt, tehát a tűszerszámokat tartották.
f) (A tarsolyok nagy részénél a fedelet teljesen befedő tarsolylemez díszítette. Ezeken mutatkozott meg a legszebben a magyar ötvösök leleményessége.) **ötvösök**
g-h) A magyar honfoglaló lovasok a **szabályát, az íjtegezt és a nyiltartó tegezt** (puzdra), a tarsollyal együtt az övükön felfüggesztve az oldalukon hordták.
(A tarsolylemezzel díszített **tarsoly** a honfoglaló magyarság jellegzetessége. Feltételezhető, hogy tarsolylemezt közülük is csak a vezető réteg tagjai hordtak, esetleg közülük is csak bizonyos törzshöz tartozók. Ezt támasztja alá, hogy eddig viszonylag kevés, mintegy 43 db tarsolylemez került elő, viszont azonos környékről gyakran több is.)
i) a felső képen látható szíjvég a magyar, az A jelű
j) az ábrázoláson található szarvas motívum a jellegzetes honfoglalás kori ábrázolások közé tartozott
k) avar kori lelet
Minden helyes, az ábrához kapcsolódó bizonyíték egy megoldott feladatelemet jelent. Maximum 5 pont adható.
11 pont
10. a-c) A magyar társadalom a X. században: A törzsi szervezet bomlása megkezdődött, de még a törzsi előkelők és a szabad harcosok csoportja alkotja (1). A fegyveres nomád pásztork törzseken vettek részt a zsákmány reményében a kalandozó hadjáratokban (1).
A törzsfők, nemzetségfők alkották a tehetősebb (bőség) réteget (1), míg a fegyveres kíséret mellett ott van a mindinkább szolgálatra kényszerített szabadok (ínség) rétege(1)
Bármely helyes válasz egy megoldott feladatelemet jelent. Maximum 3 pont adható.
3 pont

